

Trump is een gevaar voor de pers, maar de miljardairs die zelfcensuur afdwingen zijn nog veel zorgelijker

NRC

Er zijn Amerikanen die het geluid van hun televisie dempen zodra ze hun president in beeld zien verschijnen. Maandag was een greep naar de afstandsbediening niet nodig. Vier grote Amerikaanse zenders weigerden die dag cameraploegen te leveren aan de roulerende verslaggeverspool die de president dagelijks volgt. Toen die 's ochtends het nieuwe heliplatform van het Witte Huis onthulde, werd die ceremonie nog wel van afstand gefilmd. Maar zonder microfoons in de buurt [verwaaiden zijn woorden in de wind](#).

Voor een president die in zijn vorige loopbaan als zakenman en entertainer de grootste bekendheid verwierf via de tv, was dit pijnlijk. De afgelopen tien jaar veroverde Donald Trump tweemaal het presidentschap, omdat hij beter dan zijn tegenstanders de wetten van de aandachtseconomie begrijpt. Een omstreden uitspraak is bij hem zelden een slip of the tongue, maar een weldoordachte poging het nieuws te domineren. Ophef is geen bezwaar, maar het doel.

De jongste controversie schiep hij vrijdagavond toen hij bekendmaakte de perspassen van alle Witte Huis-verslaggevers van CNN, Politico en MS NOW (voorheen MSNBC) in te trekken. Dat hij deze verregaande stap nam nadat zijn assistent Natalie Harp hem voorbeelden van kritische berichtgeving liet zien, is ongekend. De media zijn er om kritisch de macht te volgen.

Dat media maandag terecht een grens trokken, gaf enige hoop dat zij zich niet langer laten koeioneren

Trump valt altijd de boodschapper aan als een boodschap hem niet bevalt. En de laatste weken kreeg hij veel slecht nieuws te verstouwen. Het Hooggerechtshof blokkeerde zijn doorzichtige poging stemmen per post te saboteren. Zijn naam staat nog altijd niet op de gevel van het Kennedy Center. De centrale bank verhoogde de rente, die Trump juist omlaag wil hebben. De slepende oorlog in Iran houdt de brandstofprijzen hoog en de Congresverkiezingen naderen snel.

Dat media maandag terecht een grens trokken, gaf enige hoop dat zij zich niet langer laten koeioneren en gezamenlijk willen optrekken. Eerder toonden ook individuele journalisten onderling weinig solidariteit. Als een van hen na een vraag geen antwoord maar een belediging terugkreeg van Trump, besloten collega's zelden de genegeerde vraag te herhalen. De vrees om toegang te verliezen tot deze grillige president overheerst, zoals NRC recent [optekende in een reportage over het perskorps](#).

Maar vooral grote mediabedrijven ontbrak het helaas aan een ruggengraat. En het is de vraag of ze die maandag ineens herontdekt hebben. Veel effectiever dan in zijn eerste termijn – toen hij vooral schold op 'nepnieuws' – zet Trump mediaconglomeraten juridisch, politiek en zakelijk onder druk niet al te kritisch over hem te berichten.

Bij zijn aantreden begon hij meteen te dreigen met lasterzaken. Die oogden juridisch kansloos, de mediabazen schikten toch. Trump heeft bij toezichthouder FCC immers een loyalist benoemd en dreigt regelmatig met intrekking van licenties. Daarnaast zijn veel mediamerken in handen van multimiljardairs met veel grotere zakenimperies, waarvan andere onderdelen afhankelijk zijn van de federale overheid.

De voortgaande consolidatie van het medialandschap vergroot die laatste kwetsbaarheid. Zenders, streamingsdiensten, filmstudio's en online platformen komen toenemend in de handen van een handjevol conglomeraten en eigenaren: maandag nog [kwam een grote nieuwe fusie definitief rond](#). Ook CNN komt

hierdoor in bezit van miljardair Larry Ellison, die na de inlijving van CBS al een Trump-gezinde hoofdredacteur benoemde. Dit leidde tot zelfcensuur, redactiezuiveringen en schrappen van hele programma's.

Dit is een veel gevaarlijkere vorm van persbreidel dan het bot intrekken van accreditaties. Zorgelijk genoeg heeft Trump er allerlei instrumenten voor ontdekt die ook een volgende president kan aanwenden. Ook als hij ooit helemaal van het scherm mocht verdwijnen, blijft dit systeemrisico voor de Amerikaanse persvrijheid bestaan.

Correctie (24 september 2026 om 08.52 uur): In een eerdere versie van dit artikel werd de assistente van Trump Nathalie Harper genoemd, in plaats van Natalie Harp. Dat is hierboven aangepast.

Maak NRC jouw voorkeursbron op Google

Bij Google kan je nu zelf aangeven welke nieuwsbronnen jij vaker wil zien in je zoekresultaten. [Meer informatie](#)

[Kies NRC als voorkeursbron](#) Melding voorkeursbron sluiten